

12-04-2001

Wim Van De Velden;

Kongolese coltanhandel steeds meer ondergronds

Westen pleit voor VN-embargo

(tijd) - De coltanhandel wordt geliberaliseerd, kondigden de RCD/Goma-rebellen in Oost-Kongo zopas aan. De Société Minière des Grands Lacs (Somigl), die een monopoliepositie had, wordt ontbonden. Somigl was de greep op de coltantrafiek dan ook kwijtgespeeld. De handel gaat steeds meer ondergronds, waar illegale wapendeals en witwaspraktijken nooit veraf zijn. Westerse bronnen denken dat een VN-embargo op de Kongolese coltanhandel de laatste kans is om de markt op te kuisen.

Ruanda, Uganda en gelieerde rebellen bezetten sinds 1998 het oosten van Kongo, in de strijd tegen het Kabila-regime. Naast veiligheidsmotieven spelen ook steeds meer economische aspecten mee. De Kivustreek is niet alleen rijk aan goud en diamant, maar ook aan colombium-tantalum, of in een woord: coltan. Heel Afrika is goed voor maar liefst 80 procent van de wereldvoorraad aan coltan, waarvan 80 procent terug te vinden is in Kongo. Buiten Afrika is coltan alleen te vinden in Australië, Madagascar en South Dakota in de Verenigde Staten.

Coltan wordt in de elektrici-teits-, luchtvaart-, nucleaire en medische sector gebruikt, maar ook in gsm's en playstations. De hoge vlucht van de gsm-verkoop lag einde vorig jaar aan de basis van een spectaculaire prijsstijging van coltan, met een piekprijs van 160 dollar in december 2000. Het ontging de rebellen van de Rassemblement Congolais pour la Démocratie (RCD) niet. Ze richtten in november 2000, met de steun van Kigali, de maatschappij Somigl op. Ze kreeg het monopolie op de handel in coltan.

Maar de prijzen waartegen Somigl aankocht, lagen onder de gangbare prijzen. Daardoor bleven toch nog heel wat parallelle circuits bestaan. Was Somigl in december 2000 nog goed voor de export van 112 ton coltan, dan ging het in januari 2001 om nog slechts 96 ton en in februari zelfs maar om 27 ton. De liberalisering van de markt moet dus met een korrel zout worden genomen. Temeer omdat contoires maar in de coltanhandel mogen stappen als ze 40.000 dollar per jaar betalen en een belasting van zes dollar per kilo coltan betalen.

Embargo

Het ziet ernaar uit dat de illegale coltanhandel er enkel op vooruit zal gaan, tenzij de Verenigde Naties een embargo op de coltanhandel uit Kongo afkondigen. Dat is volgens westerse bronnen de laatste kans om de illegale markt op te kuisen, al lijkt een controle op z'n embargo moeilijk. Het is ook nog de vraag of Washington daarmee wil instemmen. Het is immers een publiek geheim dat de VS-ambassade in Kigali een actieve rol speelt in de contacten tussen de RCD/Goma-rebellen en Kigali enerzijds en Amerikaanse firmas anderzijds. Franse diplomaten durven daar wel eens over te klagen.

Maar niet alleen Amerikaanse bedrijven, ook de Zwitserse onderneming Fin Concorde heeft in de Kongolese coltanhandel een stevige voet tussen de deur. Fin Concorde heeft rechtstreekse banden met de entourage van de Kazachse president, Nazarbejev. De onderneming beheerde tot voor kort de Ulbe-fabriek in Kazachstan, waar nucleair afval wordt verwerkt en waar ook tantaliëet wordt bewerkt. De Kazachse connectie levert met Russische steun illegaal wapens aan Ruanda, die met Anatovs worden aangevoerd. De Kazachen zitten via Fin-Mining, dat van de Maagdeneilanden opereert, eveneens in witwasconstructies, wordt in industriële kringen gezegd. WVDV

De Tijd, pagina 5, 505 woorden
© Uitgeversbedrijf Tijd NV

print dit artikel
download in **RTF (Word)**, **HTML**, **XML**
koop bijkomende reproductierechten aan
sluit dit artikel